

YTTRANDE

2008-10-10

02-627-2008

Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM

**Förlängd skyddstid för musikartister och musikproducenter m.m.
KOM 2008 (466) slutlig
(Ju/6995/L3)**

EG-kommissionen presenterade den 16 juli 2008 ett förslag till ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/116/EG om skydds-tiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter.

Förslaget innehåller bl.a. bestämmelser om en förlängning av skyddstiden för utövande konstnärers och fonogramframställares inspelningar från 50 till 95 år. Syftet med det förslaget är bl.a. att förbättra den sociala situationen för utövande konstnärer.

Förslaget innehåller också en bestämmelse om beräkning av skyddstiden för gemensamt skrivna musikverk. Syftet med det förslaget är som Kungl. biblioteket tolkat det att undanröja hinder för den fria rörligheten för varor och tjänster, exempelvis när det gäller kollektiv rättighetsförvaltning över nationsgränserna.

Kungl. biblioteket har för närvarande inte samlingar med musikverk, däremot texter. Från och med den 1 januari 2009 överförs emellertid den verksamhet som f.n. bedrivs av Statens ljud- och bildarkiv till Kungl. biblioteket.

Kungl. biblioteket har den 6 oktober 2008 svarat på en remiss Grönbok "Upphovsrätten i kunskapsekonomin" KOM (2008) 466 slutlig (Ju2008/6954/L3). Kungl. biblioteket har därvid som utgångspunkt angivit bl.a. att upphovsmännens rätt utgör grundvalen för upphovsrätten samt att förlagens möjlighet att på affärsmässiga villkor göra verk tillgängliga för allmänheten och utveckla olika slag av tjänster är en oundgänglig del av kunskapsekonomin. Men Kungl. biblioteket underströk samtidigt att en lika viktig och oundgänglig del i kunskapsekonomin är möjligheten att ta del av och utbyta information samt en väl fungerande inre marknad. Det sistnämnda förutsätter en balans mellan dessa olika intressen. Enligt Kungl. biblioteket föreligger inte den balansen, vilket inverkar menligt på nationalbibliotekets möjligheter att fullgöra sitt uppdrag.

En förlängning av skyddstiden enligt förslaget kommer entydigt att försvåra för Kungl. biblioteket att fullgöra sitt uppdrag och det kommer att innebära ökande

kostnader och administrativt arbete. D.v.s. kommer den obalans som nu råder enligt Kungl. biblioteket att förstärkas.

Syftet med att förlänga skyddstiden för utövande konstnärers och fonogramframställare är att ”förbättra den sociala situationen för utövande konstnärer”. Kungl. biblioteket ifrågasätter inte att dessa grupper har särskilda behov. Däremot ifrågasätter Kungl. biblioteket om förlängda skyddstider är den adekvata åtgärden med tanke på de konsekvenser den får på kulturarvsinstitutioner vilka har till uppdrag att göra kulturarvet tillgängligt.

Beträffande frågan om en harmonisering av skyddstiden för gemensamt skrivna musikverk konstaterar Kungl. biblioteket att merparten av medlemsstaterna betraktar musik och text som två separata verk med olika skyddstid. Förslaget går i motsatt riktning.

I detta ärende har riksbibliotekarien Gunnar Sahlin beslutat. Verksjuristen Jerker Rydén har varit föredragande.

Gunnar Sahlin

Jerker Rydén